

EUROPEJSKA KARTA SAMORZĄDU REGIONALNEGO

Stan prawny na dzień 1 stycznia 1999 roku

PREAMBULA

Państwa członkowskie Rady Europy, sygnatariusze niniejszej Karty – zważywszy, iż celem Rady Europy jest zacieśnienie więzi pomiędzy państwami członkowskimi w celu ochrony i urzeczywistnienia idei oraz zasad poszanowania praw człowieka i demokracji, które stanowią ich wspólny dorobek i stanowią warunki demokratycznego ładu i czynniki sprzyjające pokojowi;

– zważywszy, że prawo obywateli do uczestnictwa w kierowaniu sprawami publicznymi jest jedną z demokratycznych zasad, wspólnych dla wszystkich państw członkowskich Rady Europy i że istnienie regionów sprzyja wykonywaniu tego prawa;

– przekonane, iż istnienie regionów zarządzanych przez przedstawicieli wybranych w wyborach powszechnych i ponoszących rzeczywistą odpowiedzialność umożliwia stworzenie administracji skutecznej i bliskiej obywatelowi;

– przekonane, że zasada subsydiarności stanowi główny wkład do rozwoju demokracji w Europie na fundamencie równoprawności różnych szczebli władzy: lokalnego, regionalnego, krajowego i europejskiego;

– zważywszy, że niniejsza Karta i Europejska Karta Samorządu Terytorialnego wzajemnie się uzupełniają w stosowaniu zasady subsydiarności dla dobra władz lokalnych i regionalnych;

– świadome, że region jest właściwym szczeblem władzy do efektywnego wprowadzania subsydiarności, uważanej za jedną z podstawowych zasad, które powinny być przestrzegane w odniesieniu do integracji europejskiej i wewnętrznej organizacji państw zaangażowanych w ten proces;

– przyznając, że regionalizacja nie musi być ustanowiona kosztem autonomii władz lokalnych, ale muszą jej towarzyszyć przedsięwzięcia dążące do ochrony tych władz z pełnym poszanowaniem tego, co zostało osiągnięte dzięki Europejskiej Karcie Samorządu Terytorialnego;

– potwierdzając, że uznanie samorządności regionalnej pociąga za sobą lojalność w stosunku do państwa, którego regiony są częścią, zwłaszcza w odniesieniu do jego suwerenności i integralności terytorialnej;

potwierdzając, że uznaniu regionów powinny towarzyszyć przedsięwzięcia wprowadzające w życie solidarność międzyregionalną w celu wspierania zrównoważonego rozwoju;

– zważywszy, że region jako zasadniczy element państwa świadczy o zróżnicowaniu Europy i przyczynia się do wzbogacenia jej kultury, w nawiązaniu do miejscowych tradycji i zakorzenienia w historii, oraz sprzyja ekonomicznej pomyślności z uwzględnieniem ekorozwoju;

– świadome, że współpraca międzyregionalna i transgraniczna stanowi wartościowy i nieodzowny wkład w konstrukcję Europy;

– potwierdzając, że w tworzeniu właściwych instytucji europejskich powinno być brane pod uwagę istnienie regionów w państwach europejskich, zwłaszcza przy kształto-

waniu polityki wprowadzanej na szczeblu europejskim, i że regiony powinny być zachęcane do uczestniczenia w tych instytucjach, a szczególnie w Izbie Regionów Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz w Komitecie Regionów Unii Europejskiej;

– przyznając, że te zasady implikują istnienie szczebla władzy regionalnej z demokratycznie powołanymi organami decyzyjnymi, korzystającymi z szerokiej autonomii odnośnie do kompetencji, sposobów i środków ich wykonywania oraz zasobów niezbędnych do realizacji zadań;

– uważając, iż – ponad głębokimi różnicami istniejącymi między prawnymi i instytucjonalnymi tradycjami w różnych krajach europejskich – pożądane i właściwe jest rozszerzanie procesu regionalizacji w obrębie państw Europy na podanych niżej fundamentalnych zasadach;

– zważywszy, że jednym ze środków służących do realizacji tych celów jest zawieranie umów w odpowiednich strukturach terytorialnych;

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Strony tej konwencji zobowiązują się do uznania poniższych artykułów za wiążące w sposób i w zakresie przewidzianym w jednej z trzech procedur zawartych w artykułach 20 i 23 niniejszej Karty.

CZĘŚĆ I

A. PODSTAWA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Artykuł 2

Podstawa samorządu regionalnego

1. Zasada samorządności regionalnej powinna być uznana w konstytucji w możliwie najszerszym zakresie.

2. Zakres samorządności regionalnej powinien być określony tylko przez konstytucję, statuty regionów lub przepisy prawa wewnętrznego lub międzynarodowego.

3. Przepisy ustawowe, określające zakres samorządu regionalnego, powinny w miarę możliwości zapewniać regionom ochronę ich samorządności, wynikającą z procedur lub warunków ich wprowadzania.

B. DEFINICJA SAMORZĄDU REGIONALNEGO

1. Zasada

Artykuł 3

Zasada

1. Samorząd regionalny oznacza prawo i zdolność największych terytorialnych jednostek władzy w obrębie każdego państwa, mających wybieralne organy, administracyjnie umieszczonych między rządem centralnym i samorządem lokalnym, i posiadających prerogatywy, albo wynikające z samoorganizacji albo typu zwykle przypisywane go rządowi centralnemu, do zarządzania na własną odpowiedzialność i w interesie miesz-

kańców zasadniczą częścią spraw publicznych, zgodnie z zasadą subsydiarności.

2. Zgodnie z zaleceniami niniejszej Karty, zakres działania samorządu regionalnego powinien być określany przez ustawodawstwo wewnętrzne każdego państwa według warunków ustalonych w artykule 2, par. 2.

2. Typy kompetencji

Artykuł 4

Kompetencje własne

1. Kompetencje regionów powinny być uznane lub określone przez konstytucję, statut regionu, przepisy prawa wewnętrznego lub międzynarodowego.

2. Kompetencje własne regionów nie mogą być zmieniane lub ograniczane w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem postanowień zawartych w konstytucji, przepisach prawa wewnętrznego lub międzynarodowego.

3. Regiony winny mieć uprawnienia do decydowania i administrowania w dziedzinach objętych ich własnymi kompetencjami. Uprawnienia te powinny umożliwiać przyjmowanie i wprowadzanie specyficznej dla każdego regionu polityki regionalnej.

4. Pożądane jest, żeby w granicach prawa wcielenie w życie na szczeblu regionalnym zadań, które należą do kompetencji rządu, było przypisane organom regionalnym. Regiony powinny być w tym celu zaopatrzone w niezbędne środki.

Artykuł 5

Kompetencje delegowane

1. Kompetencje, w granicach prawa, mogą być delegowane do regionów przez inne szczeble władzy.

2. Delegowanie kompetencji, w rozsądnym zakresie, winno być wyraźnie zdefiniowane. Środki, szczególnie materialne i finansowe, do efektywnego wykonywania dodatkowych zadań powinny być odpowiednio przewidziane w aktach delegujących.

Organy odpowiedzialne za wykonywanie tych kompetencji, o ile to możliwe w granicach prawa, powinny mieć możliwość swobodnego dostosowania ich realizacji do warunków specyficznych dla regionu i swoich struktur organizacyjnych, w imię efektywności i zgodnie z życzeniami mieszkańców regionu. Postanowienia dotyczące aspektów finansowych w aktach delegowania nie powinny nadmiernie ograniczać tej swobody.

3. Zakresy kompetencji

Artykuł 6

Sprawy regionalne

1. Oprócz kompetencji, które – zgodnie z zasadą ustaloną w artykule 3 – są uznane lub przypisane regionom przez konstytucję, statuty regionów, przepisy prawa wewnętrznego lub międzynarodowego, regiony powinny obejmować również wszystkie sprawy regionalne, które nie są wyłączone z zakresu ich kompetencji lub przypisane wyłącznie innym organom władzy.

Przy wykonywaniu swoich kompetencji władze regionalne winny, z poszanowaniem prawa, kierować się interesami mieszkańców, a także zasadą subsydiarności oraz brać pod uwagę rozsądne wymogi narodowej i europejskiej solidarności.

Artykuł 7

Stosunki z władzami lokalnymi

1. Regiony, które posiadają kompetencje dotyczące władz lokalnych, do których stosuje się Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, powinny respektować ducha i literę tej konwencji w stosunkach z tymi władzami.

2. Regiony powinny stosować zasadę subsydiarności w swoich stosunkach z władzami lokalnymi.

3. W granicach prawa regiony mogą delegować niektóre ze swoich kompetencji do władz lokalnych zgodnie z zasadami ustalonymi w artykule 5.

4. Regiony powinny, w zakresie w jakim pozwalają na to ich kompetencje i tam gdzie to niezbędne, zapewnić wyrównanie finansowe między samorządami lokalnymi w obrębie granic regionu.

Artykuł 8

Stosunki międzyregionalne i transgraniczne

1. W dziedzinach objętych ich kompetencjami regiony powinny być upoważnione do podejmowania współpracy międzyregionalnej lub transgranicznej zgodnie z procedurami nałożonymi przez prawo wewnętrzne. Współpraca ta powinna być prowadzona zgodnie z prawem wewnętrznym i międzynarodowymi zobowiązaniami państwa.

2. Regiony, tworzące część obszaru transgranicznego, mogą, z poszanowaniem przepisów wszystkich systemów prawnych, których to dotyczy, i prawa międzynarodowego, utworzyć sobie wspólne organy wykonawcze lub ustawodawcze. Akty prawne wydawane przez te organy powinny być poddawane procedurom kompetentnych sądów w takim samym zakresie, jak akty stanowione przez ciała regionalne, zgodnie z zasadami ustalonymi w istniejących traktatach regulujących te sprawy.

Stosunki międzyregionalne i transgraniczne regionów powinny podlegać umowom międzynarodowym w zakresie ich zastosowania.

Artykuł 9

Uczestniczenie w sprawach państwa

1. W takim stopniu, w jakim akty prawne przyjmowane na szczeblu rządu centralnego mogą zmieniać zakres samorządności regionalnej lub dotyczyć interesów regionów, regiony powinny mieć możliwość uczestniczenia w procesie podejmowania decyzji.

2. Uczestnictwo regionów w sprawach państwa może:

- albo być zapewnione przez odpowiednich przedstawicieli regionów w ciałach legislacyjnych lub administracyjnych;
- albo być oparte na procedurach dyskusji i konsultacji między organami państwa i każdym regionem;
- albo wynikać z konsultacji między organami rządu centralnego i strukturą reprezentującą regiony.

Wszystkie te formy uczestnictwa nie muszą się wzajemnie wyłączać.

Artykuł 10

Uczestnictwo w sprawach europejskich i międzynarodowych

1. Regiony powinny mieć prawo do uczestniczenia lub bycia reprezentowanymi, poprzez ciała przeznaczone specjalnie do tego celu, w działaniach instytucji europejskich.

2. Regiony powinny mieć przynajmniej zapewnione prawo konsultowania przez rządy, gdy państwo negocjuje ostateczny kształt traktatu międzynarodowego lub przyjmuje inne akty prawne w ramach organizacji europejskich, które mogą bezpośrednio wpływać na ich kompetencje lub podstawowe interesy. To samo powinno się odnosić do wprowadzania przyjętych na szczeblu europejskim przepisów prawa, które mogą znaleźć się w zakresie odpowiedzialności regionów.

3. Rządy mogą włączyć regiony w proces negocjacji, w szczególności przez włączenie przedstawicieli regionu w skład delegacji państwowych.

4. W celu promocji i obrony swoich interesów regiony powinny mieć prawo do ustanawiania albo wspólnie z innymi regionami czy władzami lokalnymi, albo indywidualnie biur łącznikowych z innymi regionami lub lokalnymi władzami z organizacjami międzynarodowymi, szczególnie organizacjami europejskimi, aktywnymi w swoich zakresach władzy.

4. Instytucjonalna organizacja regionów

Artykuł 11

Zasada samoorganizacji regionalnej

Regiony winny mieć prawo, w możliwie jak najszerszym zakresie, do ustanawiania lub co najmniej uzupełniania swoich statutów z poszanowaniem konstytucji i przepisów wydanych zgodnie z artykułem 2, paragraf 3.

Artykuł 12

Organy regionu

1. Regiony powinny mieć zgromadzenia przedstawicieli i organy wykonawcze, bez uszczerbku dla różnorodnych form uczestnictwa obywateli w podejmowaniu decyzji.

2. Zgromadzenie powinno być wybrane w wolnych, bezpośrednich, równych i powszechnych wyborach w głosowaniu tajnym.

3. Organ wykonawczy, z wyjątkiem przypadku, gdy jest bezpośrednio wybierany przez ludność, powinien odpowiadać za swoją działalność wobec zgromadzenia zgodnie z warunkami i procedurami ustanowionymi przez prawo wewnętrzne każdego państwa podpisującego niniejszą Kartę.

4. Warunki urzędowania wybranych przedstawicieli regionalnych powinny umożliwiać im swobodne wykonywanie funkcji, szczególnie przez zapewnienie odpowiedniego wynagrodzenia.

5. Członkowie zgromadzenia przedstawicieli lub organu wykonawczego nie mogą być poddani działaniom ze strony władz centralnych, które mogłyby ograniczać swobodne wykonywanie ich funkcji, z wyjątkiem przypadków związanych z postępowaniem sądowym.

Artykuł 13

Administracja regionalna

1. Regiony powinny mieć swoje własne fundusze, swój własny system administracji, organy takie, jakie im są potrzebne, i własny personel.

2. Regiony mogą swobodnie określać wewnętrzne struktury swojego systemu administracyjnego i swoich organów.

3. Regiony mogą określać warunki zatrudnienia swojego personelu w granicach generalnych zasad, które mogą być ustanowione w tej sprawie przez władze centralne lub federalne.

5. Finanse regionalne

Artykuł 14

Zasady

1. System finansowy regionów powinien zapewniać im przewidywalne wielkości dochodów publicznych, dostosowanych do ich kompetencji i umożliwiających im prowadzenie własnej polityki.

2. Źródła regionalnego finansowania powinny być wystarczająco zróżnicowane i elastyczne, aby regiony miały możliwość dostosowania się do ogólnego rozwoju gospodarczego i rzeczywistych zmian kosztów wykonywania kompetencji.

3. W odniesieniu do wykonywania własnych kompetencji regionalne zasoby finansowe powinny pochodzić głównie z własnych źródeł, które władze regionalne powinny móc swobodnie wykorzystywać.

4. Zasada solidarności wymaga wprowadzenia, w obrębie każdego państwa, mechanizmu wyrównywania finansowego, biorącego pod uwagę zarówno potencjalne zasoby, jak i potrzeby regionów, którego celem jest zharmonizowanie poziomu życia mieszkańców w różnych regionach.

5. Transfery i granty z zasady powinny być przeznaczane na cele ogólne. Finansowe transfery do regionów i tam, gdzie ma to zastosowanie, udział w podatkach zgodnie z artykułem 15 paragraf 3 powinny opierać się na wcześniej określonych zasadach opartych na niewielu obiektywnych kryteriach związanych z faktycznymi potrzebami regionów.

6. Regiony powinny mieć, w granicach prawa, dostęp do rynków kapitałowych w celu uzyskania pożyczek na wydatki kapitałowe z zastrzeżeniem, że mogą przedstawić swoją zdolność do obsługi długu przez cały okres spłaty przy użyciu własnych dochodów.

7. Ustawowe wymagania zgodności z pewnymi przepisami budżetowymi lub standardowym systemem rozrachunkowym nie powinny stanowić ograniczeń dla finansowej autonomii regionów.

Artykuł 15

Własne zasoby finansowe

1. Własne zasoby finansowe powinny tworzyć głównie podatki, opłaty i należności, które regiony mają prawo pobierać w granicach określonych przez konstytucję lub prawo. Regiony powinny mieć możliwość określania wysokości regionalnych podatków i opłat.

2. W przypadku braku możliwości nakładania własnych podatków regionalnych, regiony powinny być upoważnione, w granicach określonych przez konstytucję lub prawo, do ustalenia dodatkowego procentu podatków nakładanych przez inne władze publiczne.

3. Udział regionów w podatkach ogólnych, ustalanych przez konstytucję lub prawo, powinien być także uważany za zasoby własne. Powinny być określone właściwe procedury konsultowania z wszystkimi regionami zasad i porozumień co do podziału i alokacji tych zasobów.

4. Za zarządzanie podatkami regionalnymi, w celu jego zrationalizowania, podniesienia efektywności i koordynacji, może być odpowiedzialna administracja należąca do kilku szczebli władzy lub do władzy pozaregionalnej, co nie powinno mieć wpływu na prawo własności i użytkowania zasobów.

C. OCHRONA SAMORZĄDU REGIONALNEGO

Artykuł 16

Ochrona granic regionalnych

1. Żadne zmiany granic regionalnych nie powinny być dokonywane, dopóki region, którego to dotyczy, nie wyrazi zgody, bez uszczerbku dla procedur bezpośredniej demokracji, jakie mogą być przewidywane w prawie wewnętrznym.

W przypadku generalnego procesu wytyczania na nowo granic regionalnych, wyrażanie zgody przez każdy region może być zastąpione przez konsultację ze wszystkimi regionami, których to dotyczy, traktowanymi jako całość, zgodnie z procedurami przewidzianymi przez prawo wewnętrzne.

Artykuł 17

Prawo regionów do wszczynania postępowania sądowego

Regiony powinny mieć prawo do wszczynania postępowania przed kompetentnymi sądami, w celu zapewnienia swobodnego wykonywania swoich zadań i poszanowania zasad samorządności regionalnej zawartych w niniejszej Karcie i prawie wewnętrznym.

Artykuł 18

Konflikt kompetencji

1. Konflikt kompetencji, gdy zaistnieje, powinien być rozstrzygany przez sąd.
2. Konflikty kompetencji powinny być rozwiązywane zgodnie z konstytucyjnymi i ustawowymi zasadami każdego państwa. Przy podejmowaniu decyzji powinna być brana pod uwagę zasada subsydiarności, jeżeli obowiązujące stanowione prawo nie umożliwia jasnego rozwiązania problemu.

Artykuł 19

Nadzór nad prawodawstwem regionalnym

1. Nadzór nad aktami prawnymi, przyjmowanymi przez regiony, może być dokonywany tylko w takich przypadkach i zgodnie z takimi procedurami, jakie są przewidywane przez konstytucję lub przez prawodawstwo.
2. Jakikolwiek nadzór wykonywany w stosunku do regionalnego prawodawstwa powinien mieć na celu tylko sprawdzenie zgodności z prawem. Nadzór ten może być wykonywany tylko ex post facto i podlegać procedurze zatwierdzania według statutu regionu.
3. Nadzór może jednak obejmować ocenę realizacji w odniesieniu do wcielania w życie kompetencji określonych w artykule 4 paragraf 4 i do wykonywania kompetencji delegowanych do regionów.

Artykuł 20

Zobowiązania i zastrzeżenia

1. Umawiające się państwa zobowiązują się przestrzegać wszystkich przepisów tej

Karty i zobowiązują się nie utrudniać żadnych efektywnych działań porozumień kontrolnych zdefiniowanych w artykule 22 Karty.

2. Mając na względzie różnorodność i rozwijający się status regionów w państwach europejskich, upoważnia się państwa do poczynienia zastrzeżeń do następujących artykułów: Artykuł 4, paragraf 4; Artykuł 8, paragraf 2; Artykuł 10, paragraf 3; Artykuł 13, paragraf 3.

W państwach, w których zgromadzenie regionalne jest tradycyjnie złożone z wybranych przedstawicieli władz lokalnych samorządów, które tworzą regiony, państwo jest upoważnione do wprowadzenia zastrzeżenia co do bezpośredniego charakteru wyborów przewidzianego w paragrafie 2 artykułu 12.

3. Niedopuszczalne są inne zastrzeżenia niż zastrzeżenia przewidziane w poprzednim paragrafie.

4. O zastrzeżeniach powinien być powiadomiony Sekretarz Generalny Rady Europy w czasie podpisania, ratyfikacji lub wejścia w życie.

5. Każde państwo, które wprowadziło zastrzeżenia, może je wycofać w dowolnym czasie przez powiadomienie Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 21

Interpretacja Karty

Żaden z przepisów niniejszej Karty nie powinien być interpretowany jako zaburzający lub ograniczający samorządność w szerszym zakresie przyznana władzom terytorialnym przez prawo międzynarodowe lub wewnętrzne każdego państwa.

Artykuł 22

Nadzór nad stosowaniem Karty

1. Każde państwo powinno w ciągu roku, w którym Karta wchodzi w nim w życie, i następnie co pięć lat, opracować raport o stosowaniu Karty.

2. Państwa, które wprowadziły zastrzeżenia zgodnie z paragrafem 2 artykułu 20 powinny przedstawić w swoich raportach potrzebę utrzymywania takich zastrzeżeń.

3. Raport powinien być dostarczony do sprawdzenia do Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy, skąd powinien być przekazany z uwagami do Komitetu Ministrów i Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Komitet Ministrów powinien rozważyć każdy raport danego państwa zgodnie z procedurą, którą powinien wcześniej określić, i powiadomić o wnioskach państwo, którego to dotyczy, i prezydenta Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy.

4. Komitet Ministrów powinien, jeżeli to potrzebne i po konsultacjach z Kongresem Władz Lokalnych i Regionalnych Europy i Zgromadzeniem Parlamentarnym, przedsięwziąć działania umożliwiające sprawdzenie raportów dostarczonych przez państwa, które nie są członkami Rady Europy.

Artykuł 23

Zobowiązania państw, które są w trakcie procesu regionalizacji

1. Państwa, w których proces regionalizacji jest aktualnie w toku, mogą ratyfikować tę Kartę i jednocześnie zobowiązać się do wprowadzenia jej przepisów przez tworzenie i rozwijanie struktur regionalnych. Powinny one zobowiązać się, w okresie nie dłuższym niż dziesięć lat od dnia wejścia w życie Karty w ich przypadku, do stworzenia ram prawnych i administracyjnych oraz mechanizmów finansowych, które umożliwią im

dostosowanie, z uwzględnieniem ich struktur regionalnych, do przepisów zdefiniowanych w tej Karcie, pod warunkami wyszczególnionymi w paragrafie 1 lub 2 artykułu 20.

2. Każde państwo, w odniesieniu do którego Karta weszła w życie pod warunkami wyszczególnionymi w poprzednim paragrafie, powinno w ciągu roku, w którym Karta wchodzi w życie w jego przypadku i następnie co trzy lata, przygotować raport o postępach w procesie regionalizacji, raporty te powinny być poddane procedurze przewidzianej w paragrafach 3 i 4 artykułu 22. Najpóźniej po złożeniu czwartego raportu strona, której to dotyczy, powinna poinformować Sekretarza Generalnego Rady Europy o swoich przedsięwzięciach zdążających do uzyskania zgodności z Kartą pod warunkami wyszczególnionymi w paragrafie 1 lub 2 artykułu 20.

CZĘŚĆ III

Artykuł 24

Podpisanie, ratyfikacja, wejście w życie

1. Niniejsza Karta jest otwarta do podpisu dla państw członkowskich Rady Europy. Powinna podlegać ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokument ratyfikacyjny, przyjęcia lub zatwierdzenia zostanie zdeponowany u Sekretarza Generalnego Rady Europy

2. Niniejsza Karta wejdzie w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia wyrażenia zgody na związanie się Kartą przez pięć państw członkowskich Rady Europy, zgodnie z przepisem poprzedniego ustępu.

3. W stosunku do każdego państwa członkowskiego, które wyrazi w późniejszym terminie zgodę na związanie się Kartą, wejdzie ona w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 25

Regiony, do których Karta ma zastosowanie

Zasady samorządności regionalnej, zawarte w niniejszej Karcie, mają zastosowanie do wszystkich regionów istniejących na terytorium Strony umawiającej się. Jednak każda ze Stron umawiających się może, w momencie składania dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia, wskazać kategorie regionów, do których zamierza ograniczyć stosowanie niniejszej Karty lub te do których Karta nie będzie miała zastosowania.

Artykuł 26

Przystąpienie krajów nie będących członkami Rady Europy

Po wejściu w życie tej Karty i po konsultacjach z Kongresem Władz Lokalnych i Regionalnych Europy Komitet Ministrów może, decyzją podjętą jednogłośnie, zaprosić dowolne państwo nieczłonkowskie do przystąpienia do Karty. Zaproszenie to musi otrzymać zgodę każdego państwa, które ratyfikowało konwencję.

Artykuł 27

Wypowiedzenie

Żadna umawiająca się Strona nie może wypowiedzieć niniejszej Karty przed upływem pięciu lat od dnia wejścia dla niego w życie niniejszej Karty. Sekretarz Generalny

Rady Europy zostanie powiadomiony o wypowiedzeniu z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem. Powiadomienie takie nie wpływa na ważność Karty w stosunku do innych umawiających się Stron, pod warunkiem że ich liczba nie będzie mniejsza niż pięć.

Artykuł 28

Notyfikacje

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadamia państwa członkowskie Rady Europy o następujących faktach:

- a) każdym podpisaniu Karty;
- b) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- c) każdej dacie wejścia w życie niniejszej Karty, zgodnie z artykułem 24;
- d) każdym powiadomieniem otrzymanym w związku z zastosowaniem artykułu 20 paragraf 4 i 5 dotyczącym zastrzeżeń;
- e) każdym powiadomieniem dotyczącym wyłączenia niektórych kategorii regionów ze stosowania niniejszej Karty, zgodnie z artykułem 25;
- f) każdym powiadomieniem przez państwo, które ratyfikowało Kartę pod warunkami artykułu 23 najpóźniej po upływie okresu podanego w artykule 23 paragraf 2;
- g) wszystkich raportach Komitetu Ministrów, Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Zgromadzenia Parlamentarnego przyjętych w ramach porozumień kontrolnych stosowania Karty;
- h) każdej innej czynności, powiadomieniu lub informacji, które mają związek z niniejszą Kartą.

Na dowód czego niżej podpisani, właściwie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Kartę.

Sporządzono w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze uwierzytelnione kopie wszystkim państwom członkowskim Rady Europy.

Karta została przyjęta przez IV sesję Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych, która odbyła się 3–5 czerwca 1997 roku w Strasburgu.